

Väljaandja:	Keskonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	18.07.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 15.07.2023, 10

Vaatleja pardale võtmise vajadus, vaateleja määramine, vaatelejale esitatavad nõuded, vaateleja ülesanded ning kogutud andmete esitamise kord ja vorm

Vastu võetud 02.10.2017 nr 39
[RT I, 10.10.2017, 1](#)
 jõustumine 13.10.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.12.2019	RT I, 12.12.2019, 8	15.12.2019
13.12.2020	RT I, 18.12.2020, 2	01.01.2021
07.07.2023	RT I, 15.07.2023, 1	18.07.2023

Määrus kehtestatakse [kalapüügiseaduse](#) § 68 lõigete 1, 2, 4 ja 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Eesti lipudokumenti omavale kalalaevale suunatavale vaatelejale esitatavad nõuded ja tema ülesanded ning vaateleja kogutud andmete esitamise kord ja vorm, vaatelejatega kaetuse ulatus ja vaateleja ja tema tegevuse ajavahemiku määramise kord, kui seda ei reguleeri Euroopa Liidu õigusaktid või rahvusvahelised lepingud, järgmistes püügipiirkondades:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2019/833, millega kehtestatakse Loode-Atlandi Kalandusorganisatsiooni reguleerimispiirkonnas kohaldatavad kaitse- ja rakendusmeetmed, muudetakse määrus (EL) 2016/1627 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2115/2005 ja (EÜ) nr 1386/2007 (ELT L 141, 28.05.2019, lk 1–41), artikli 27 alusel Loode-Atlandi Kalandusorganisatsiooni (edaspidi *NAFO*) reguleeritavas piirkonnas;

[[RT I, 12.12.2019, 8](#)- jõust. 15.12.2019]

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2016/2336, millega kehtestatakse süvamere kalavarude püügi eritingimused Kirde-Atlandi ja kalapüügisätted Kirde-Atlandi rahvusvahelistes vetes ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 2347/2002 (ELT L 354/1, 14.12.2016), artikli 16 lõikes 5 sätestatud piirkonnas;

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2017/1004, kalandussektori andmete kogumist, haldamist ja kasutamist käsitleva liidu raamistiku loomise ning ühise kalanduspoliitikaga seotud teadusliku nõustamise toetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 199/2008 (ELT L 157, 20.06.2017, lk 1–21) artiklite 10 ja 11 alusel kinnitatud riikliku töökavaga (edaspidi *riiklik töökava*) määratud püügipiirkondades;

4) nõukogu määruse (EÜ) nr 734/2008, milles käsitletakse ohualdiste avamere ökosüsteemide kaitset püügivahendite kahjuliku mõju eest (ELT L 201, 15.07.2008, lk 8–13), artikli 11 kohaselt püügil põhjapüügivahendiga avamere piirkondades, mis jäävad kalandusorganisatsioonide vastutusaladest välja;

5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1241, mis käsitleb kalavarude ja mereökosüsteemide kaitsmist tehniliste meetmete abil ning millega muudetakse nõukogu määrusi (EÜ) nr 2019/2006, (EÜ) nr 1224/2009 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1380/2013, (EL) 2016/1139, (EL) 2018/973, (EL) 2019/472 ja (EL) 2019/1022 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 894/97, (EÜ) nr 850/98, (EÜ) nr 2549/2000, (EÜ) nr 254/2002, (EÜ) nr 812/2004 ja (EÜ) nr 2187/2005 (ELT L 198, 25.7.2019, lk 105–201), artikli 25 ja lisa XII kohaselt püügil rannikuriigi liikmesriigi vetes või Kirde-Atlandi Kalanduskomisjoni alarajooni 1 ja 2 vetes.

[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

§ 2. Vaatleja pardale võtmise vajadus

Eesti lipudokumenti omava kalalaeva püügiloa omanik (edaspidi *ettevõtja*) ja kapten peavad käesoleva määruse §-des 12–15 sätestatud määramise tingimusi arvestades pardale võtma vaatleja:

- 1) nõukogu määruses (EÜ) nr 2019/833 sätestatud juhul;
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]
- 2) Euroopa Komisjoni kinnitatud riikliku töökava kohaselt;
- 3) [kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2016/2336 artikli 16 lõike 5 alusel Kirde-Atlandi kalanduskomitee (NEAFC) reguleeritavas piirkonnas süvamere kalaliikide põhjatraaliga püügil;
- 5) püügil põhjapüügivahendiga väljaspool kalanduspiirkondade kehtivuspiirkondi nõukogu määruse (EÜ) nr 734/2008 artikli 11 kohaselt;
- 6) Euroopa Nõukogu igal aastal kehtestatavas määruses, millega määratakse kindlaks teatavate kalavarude ja kalavaru rühmade püügivõimalused ning tingimused, mida kohaldatakse ühenduse vetes ning ühenduse kalalaevade suhtes püügipiirangutega vetes, sätestatud juhul;
- 7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2019/1241 artikli 25 alusel;
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]
- 8) nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 artikli 73 lõikes 1 sätestatud juhul.
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

2. peatükk

Vaatlejale esitatavad nõuded ja vaatleja ülesanded

§ 3. Vaatlejale esitatavad nõuded

- (1) Vaatleja haridus, teadmised ning oskused ja kogemused peavad olema järgmised:
 - 1) vähemalt keskharidus;
 - 2) Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu kalapüüki reguleerivate õigusaktide, rahvusvaheliste kalandusorganisatsioonide reguleeritaval veelal kehtivate kalapüüginõuete ning muud ametikohast tulenevaid ülesandeid reguleerivate õigusaktide tundmine ja nende rakendamise oskus;
 - 3) piisavad teadmised kalaliikide ja püügivahendite identifitseerimiseks;
 - 4) side- ja navigatsiooniseadmete tundmine ja kasutamisoskus ning asjakohane ohutusalaane väljaõpe;
 - 5) oskus koguda algandmeid teadusuuringuteks, sealhulgas koguda proove ning teha täpseid vaatlusi ja ülestähendusi;
 - 6) muud ametikohal nõutavad teadmised ja oskused.
- (2) Vaatleja peab olema sõltumatu ettevõtjast ja kaptenist, kelle laeval ta vaatleja ülesandeid täidab.

§ 4. Vaatleja kogutavad andmed

- (1) Vaatleja kogub andmeid:
 - 1) pardal oleva ja tagasiheidetud, sealhulgas alamõõdulise kala, kalasaagi eluskaalu ja liigilise koosseisu kohta, püügi aja, koha, sügavuse ning püünise veesolemise aja kohta püügioperatsioonide kaupa. Püügikoht määratakse laius- ja pikkuskraadi kaudu;
 - 2) toodangu kaalu kohta liikide kaupa, juhul kui kala töödeldakse pardal;
 - 3) laeval kasutatavate püügivahendite tüübi, võrgusilma suuruse, kinnitusviiside ja võrkpüüniste tarindite kohta;
 - 4) laeval korraldatud inspekteerimiste kohta;
 - 5) riiklikus töökavas ette nähtud teadusandmeid;
 - 6) muid asjakohaseid andmeid, sealhulgas juhusliku imetajate, lindude, roomajate ja selgrootute kaaspüügi kohta.
- (2) [Kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

§ 5. Vaatleja kasutatav valimikava

Vaatleja kogub andmeid kala tagasiheitmise ja kala pardale jätmise kohta, järgides riiklikus töökavas või NAFO reguleeritavas piirkonnas püüdes NAFO kaitse- ja rakendusmeetmetes kirjeldatud valimikava. Kui riiklik töökava või NAFO kaitse- ja rakendusmeetmed valimikava ette ei näe, kasutatakse järgmist valimikava:

- 1) iga loomuse kohta märgitakse kogu saagi mass liikide kaupa ning vette tagasi lastava kala mass liikide kaupa;
- 2) vähemalt ühest loomusest päevas võetakse juhuslik valim, mis sorteeritakse ja registreeritakse kõikide olulisemate liikide pikkusnäitajad nii lossitava kui vette tagasi lastava saagiosa kohta.

§ 6. Vaatleja täiendavad ülesanded NAFO reguleeritavas piirkonnas

[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

- (1) Vaatleja täidab lisaks käesoleva määruse §-s 4 sätestatud ülesannetele nõukogu määruse (EL) nr 2019/833 artikli 27 lõikes 11 sätestatud ülesandeid.

(2) Toodangupäeviku kontrollimisel kasutatakse kala eluskaalu saamiseks kala- ja toodanguliigile sobivat ümberarvutustegurit, mis on määratud käesoleva määruse § 11 kohaselt.
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

§ 7. Vaatleja teavitamiskohustused

(1) Vaatleja teavitab viivitamatult kaptenit avastatud vastuoludest laeva kalapüügitegevuse ja õigusaktis sätestatud nõuete vahel.

(2) Kui vaatleja tuvastab nõuete ilmse rikkumise, informeerib vaatleja sellest 24 tunni jooksul või esimesel võimalusel Keskkonnaametile.
[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 8. Nõuded vaatleja ametiülesannete täitmise kohta

(1) Vaatleja tagab, et tema viibimine kalalaeva pardal ei häiri laeva nõuetekohast funktsioneerimist, sealhulgas püügitegevust.

(2) Vaatleja peab hoidma saladuses ametiülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid, mis kujutavad endast ärisaladust, kui nende andmete avalikustamine ei tulene õigusaktidest.

3. peatükk

Vaatleja kogutud andmete esitamise kord ja vorm

§ 9. Vaatleja aruanded

(1) Käesoleva määruse § 2 punktis 1 sätestatud juhul esitab vaatleja aruande NAFO kaitse- ja rakendusmeetmetes nõutud vormis.

(2) Käesoleva määruse § 2 punktides 2 ja 4–8 sätestatud juhtudel esitab vaatleja aruande käesoleva määruse lisas 1 esitatud vormis.
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

(3) [Kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

§ 10. Püügiandmete esitamise viis ja aeg

(1) Käesoleva määruse § 2 punktis 1 sätestatud juhul esitab vaatleja käesoleva määruse § 9 lõikes 1 kirjeldatud aruande NAFO kaitse- ja rakendusmeetmetes ette nähtud aegadel NAFO sekretariaadile, Euroopa Komisjonile, Keskkonnaametile ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

(2) Käesoleva määruse lisas 1 nimetatud aruande esitab vaatleja 20 päeva jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ja aruande osa „Laeva inspekteerimise info” samal ajal Keskkonnaametile.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

(3) Käesoleva määruse lisas 2 nimetatud aruande esitab vaatleja 20 päeva jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

(4) Aruanded edastatakse elektronposti kaudu või aruande saaja nõudmisel muul viisil.

§ 11. Toodangu ümberarvestustegur

(1) Toodangu ümberarvestustegur on määratud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 404/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollsüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 112, 30.04.2011, lk 1–153), artiklis 49.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määrus vajaliku ümberarvestustegurit ei sätesta või määrus püügipiirkonnas ei kehti, kasutatakse toodangu ümberarvestustegurina vastavas piirkonnas kehtivat eeskirja või leitakse toodangu ümberarvestustegur, tehes järgmised järjestikused toimingud:

- 1) võetakse juhuslik proov töötlemisse minevast saagist;
- 2) registreeritakse kalade arv ja kaal enne töötlemist ehk eluskaal;
- 3) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud proovi töötleb meeskond, kasutades selleks tavalisi töötlemismeetodeid;

4) käesoleva lõike punktis 3 nimetatud töödeldud valmistoodang loetakse üle ja kaalutakse, saades töödeldud kaalu;

5) ümberarvestustegur saadakse käesoleva lõike punktis 2 nimetatud eluskaalu jagamisel käesoleva lõike punktis 4 nimetatud töödeldud kaaluga.

4. peatükk

Vaatlejate määramine NAFO reguleeritavas piirkonnas püüdvatele laevadele

§ 12. Vaatlejatega kaetuse vähendamine

Nõukogu määruse (EL) nr 2019/833 artikli 27 lõikest 3 lähtuvalt vähendatakse vaatlejatega kaetust NAFO reguleeritavas piirkonnas püüdvatel laevadel kuni 75% ajast, mil laev või laevad on kalendriaasta jooksul püügil NAFO reguleeritavas piirkonnas. Püügil viibimise aega mõõdetakse püügipäevades.
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

§ 13. Vaatlejate tegevuse ajavahemik

(1) Vaatleja tegevuse ajavahemiku järgneval kalendriaastal määrab Keskkonnaamet koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga ja ettevõtjaga, kes soovib taotleda järgnevaks kalendriaastaks kalapüügiluba NAFO reguleeritavas piirkonnas, prognoositava püügiplaani alusel, arvestades seejuures riikliku töökava vajadusi ja NAFO kaitse- ja rakendusmeetmete nõudeid. Vaatlejate määramisel tagatakse tasakaal eri liike ja eri piirkondades püüdvate kalalaevade vahel.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

(2) [Kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

(3) Vaatlejatega tegevuse vähendamisest teavitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium Euroopa Komisjoni enne püügireisi algust nii varakult kui võimalik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2019/833 artikli 27 lõikes 3 sätestatu kohaselt.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

(4) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab Euroopa Komisjonile igal aasta enne seda, kui laevad alustavad kalapüüki NAFO reguleeritavas kalapüügipiirkonnas, ning seejärel viivitamata pärast iga uue vaatleja määramist nimekirja vaatlejatest, kes võivad NAFO reguleeritavas piirkonnas Eesti lipu all sõitvatel laevadel vaatleja ülesandeid täita.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

5. peatükk

Vaatlejate määramine väljaspool NAFO reguleeritavat piirkonda püüdvatele laevadele

§ 14. Vaatlejatega kaetuse ulatus

(1) [Kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

(2) Püüki teostava kalalaeva igal püügireisil peab pardal viibima vaatleja, kui püük toimub põhjapüügivahendiga avamere piirkondades, mis jäävad kalandusorganisatsioonide vastutusaladest välja.

(3) NEAFC piirkonnas peab põhjatraaliga süvamereleikide püüki teostava kalalaeva pardal viibima vaatleja vähemalt 10% püügiast.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatule peab kalalaeva pardal viibima vaatleja juhul, kui see on vajalik riiklikus töökavas ette nähtud teadusproovide kogumiseks töõnduspüükidest.
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

(5) [Kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

(6) Kalalaeva pardal peab viibima vaatleja juhul, kui see on vajalik käesoleva määruse § 2 punktidest 6–8 tulenevatel juhtudel.
[RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]

§ 15. Vaatlejate tegevuse ajavahemiku määramine

(1) Vaatlejate tegevuse ajavahemiku käesoleva määruse § 14 lõike 3 tingimuste täitmiseks määrab Keskkonnaamet koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ja ettevõtjaga. Vaatlejate tegevuse

ajavahemiku määramisel lähtutakse riikliku töökava vajadustest, püüdes tagada vaatluste ühtset kaetust eri piirkondades ja püügihooaja vältel.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

(2) Vaatlejate tegevuse ajavahemiku käesoleva määruse § 14 lõike 4 tingimuste täitmiseks määrab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium koostöös ettevõtjaga. Vaatlejate tegevuse ajavahemiku määramisel lähtutakse riikliku töökava vajadustest, püüdes tagada vaatluste ühtset kaetust eri piirkondades ja püügihooaja vältel.
[RT I, 15.07.2023, 1- jõust. 18.07.2023]

6. peatükk

Rakendussäte

§ 16. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

Lisa 1 Vaatleja aruanne

Lisa 2 Vaalavaatluse ja traalpüügi jälgimise aruanne
[Kehtetu -RT I, 12.12.2019, 8- jõust. 15.12.2019]